

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Consolatio Desperantium, Seu Conciones De Magna Dei
erga Peccatores serio poenitentes, comitate**

Bosquier, Philippe

Coloniae, 1617

III. Quid Intvitvs Patris Operetur in Prodigio nostro, & quid Dei in Publicanis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-56142](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-56142)

plexio! sub vesperam maximum bellum Iudaismo indicit, pro quo defendēdo manē arma assumpserat: pro Christianismo decertat cuius iam ante ruinas optabat.

Act. 9. Saulus autem conualescebat, & confundebat Iudeos, affirmans quoniam hic est Christus.

Act. 9. Ervnde hæc? Non aliunde nisi quia circumfulsit ei lux de caelo. Vidit eum Pater ipseus. Hæc mutatio dextera excelsi.

Luc. 18. Apud Illyricos quorundam oculi & greges, & homines fascinare dicuntur, ita ut in illis vigorem naturalem supprimat: eodē modo Deus in quibusdam, sed in utilitatem eius qui patitur, benigno suo intuitu superfluum & masculam carnis, libidinisq; vim supprimit, & ab ordinarijs stimulis quos etiam Sancti, qualis S. Paulus fuit, patiuntur, liberat. Et hæc gratia specialis quam S. Paulus suis precibus obtinere non potuisset, diuo Thomæ Aquinati collatam legimus, quæ & forte Origini concessa est, cum castè vixisset inter septem virgines amanuenses seu librarias, quas ei quidam Ambrosius, studijs ipsius favens, quotidiè alebat à quibusdam putetur. Faxit ut omnes nos, maxime illi quibus ex voto aut regula castè continētur, quæ viuendum est, hoc dono speciali ornemur. Et qui quæso talis Dei intuitus necessarius non erit? Avulstus itaque maximam affinitatem Dei, Solis & hominis.

Euseb. l. 6.
Hist. c. 17.

III.

QVID INTUITVS PATRIS OPERATUR
in Prodigio nostro, & quid Dei in
Publicanis.

Siquis ex me quærat, quid profuerit Prodigio nostro quod eum Pater aspexerat? *Vidit illum Pater.* Respōdebo duplicē esse intuitū, vnū planè externū, nō inhærentē nec aliquid in persona visa producētē: internū seu inhærentē alterū. verbi gratia, intuitus externus est, si videā miserū misericordia motus meliora

liora ei
miseria
ej cond
solatus
ultus iu
pulchri
prædis
tatam a
tibus si
re vt cu
te cor i
tuitus l
inhære
sarus in
nihil n
dens ac
ella lib
tuitus a
na aut
gratia,
gros ca
aut qu
cula or
agit, h
adurit
Vidit

Au
piam;
minit

hic en
in eo,
nes, te
oculo
cogni
tam o
circa
& spe

liora ei opto, sed opto tantum, & nihil boni quo suam
 miseriam subleuet confero; & cum nesciat quod
 ei condoleam ipsique bene vilim, æquè in animo de-
 solatus & in marsupio inops remanet: Vel si quis ad-
 ultus iuuenis virginem viro aptam, decora statura,
 pulchrioris formæ, gratis moribus, facundo eloquio
 præditam, honesto loco oriundam, & sufficenter do-
 taram aspiciat, eiusq; amore captus statuatur eam par-
 tibus sibi in vxorè deposcere, omnemq; lapidè moue-
 re vt cupitis fruatur amplexibus, illa interim ignorã-
 te cor incogniti sui proci tam grauius sauciatu; in-
 tuitus hic respectu puellæ omnino externus, & non
 in hæres erit; omnis enim effectus ab hoc intuitu cau-
 satus in intuente residet, quamuis sic viso, visum se esse
 nihil noceat, nihil enim obest misero si videatur & vi-
 dens ad misericordiã comoueat, sic nihil nocet pu-
 ellæ liberæ si ad matrimonium honestè expetatur. In-
 tuitus autem internus seu in hærens est, qui in perso-
 na aut re visa nouum aliquem effectum causat, verbi
 gratia, quando Sol suo intuitu oportuno tempore a-
 gros calefacit, & ex sempre herbas fructumq; educit:
 aut quando Leonis signum ingressus comitate cani-
 cula omnia adurit, arbores exsiccat, canes in rabiem
 agit, hominibus febres conciliat, oculos faciemque
 adurit & fædat:

in suo
 in suo
 in suo
 in suo

Visitabo vos velociter in egestate & ardore, qui conficiat *Leu. 26.*
oculos vestros, & animas vestras.

Aut quando instar Taurorum transuersim, quem-
 piam, aut propter inuidiam, aut propter iram, quasi
 imitantem intuemur;

Hostis meus terribilibus oculis me intuitus est. *Iob. 16.*

hic enim aspectus, aut dolorem, aut timorè generat
 in eo, in quem vultus talis desigitur; imò nec ipsi leo-
 nes, teste Plinio, obliquè obtutu ferunt: Aut quando
 oculo misericordiæ, quis pauperem intuetur; vel in-
 cognitum hilari vultu recipit; aut in personam ama-
 tam oculos amoris plenos vibrat; modò alijs quid
 circa se actum sit constet: hoc ipso enim delectantur,
 & spe aliqua obtinendi, quod sperant recreantur,

Plin. l. 8.
cap. 16.

si videlicet quempiam sua miseria motos intelligat. Sic gaudet miser, si cōpatientem sibi nouerit; nā miseria miseriarum est, miseriā sine misericordia parā hinc quidam capitali suo inimico oprabāt:

Sisq; miser semper, nec sis miserabilis ulli.

*Ouid. in
Ibin.*

Magnū autem in malis solatium est, si quis nobis compatiatur; vnde Menander ait, *Plurimum prodest apud infortunatos, praesentes sibi videre, qui condolent.*

Vt itaq; eō vnde digressi eramus reuertamur, dico intuitum hunc Patris ad filium terminatū produxisse in Patre misericordiam, & lachrymas, *Vidit eum Pater ipseus, & misericordia motus*: nam quod non vidit oculus, cor non dolet.

*Ouid. de
Arte.
Iuuen.
Sat. 2.*

Dum spectant laesos oculi, laeduntur & ipsi,

Vnaq; conspecta liuorem ducit ab vna

Prodigus autē, si visus eius reciprocus vsq; ad paternum vultum pertingere potuit, vidit eum partim subridentem, quod filium perditum redeuntem cerneret; partim autem tristē ac calidas lachrymas plorantem, quod tā malē habitū intueretur. Hic itaque reciprocus intuitus varia in Prodigio nostro cauere potuit: Imprimis solatiū quod Patrē suis passionibus & miserijs cōpatientē videret. Secundo, spē bonam concepit se admittendū fore, aut vt admisā culpam purgaret, aut vt veniā precaretur. Tertio, Mutuā fortē erga Patrē cōpassionē excitauit, cū videret Patrem nunc annis grauem, vt quem lachrymæ vix decerent, sui causā flentem. Denique displicentiā, aut nouam, aut renouatam, quod sua prodigalitate & luxuria Patris canos ad tantā miseriā redegisset: Et hoc sensu, quod dicitur, *Et misericordia motus*, etiam filio accommodatur: cum enim videret Patrem tam amarē lachrymantem, sine dubio paternarum lachrymarum misertus est, eodē modo quo Christus, qui cum sua Passione esset obiectum cōpassionis benedictæ Matris suæ, ipseq; esset gladius doloris virginalē cotpenetrans, considerato Matris dolore, & cor amaritudine quasi disruptum aspiciens, cōpassioni Matris suæ cōpatiēdo mutuas vices rependit, ita

vt passio
pelleret
fluctus

Aqu
Multum
profuit

2.
3.
4.

Nam no
nem in
neum c

Qui
Iesu Ch

bus, nun
lumines

quam fl
rendis i

epre ser
rini; qu

hic pun
apud In

bore, su
constru

oportet
ante oc

placere
populo

quam iu
cum Ca
tem od
dolos, i
riantur
ferenda
(cum of
citiæ fi
rium m
pum; n
Prophe

vt passio compassionem, & compassio passionem impelleret, vt fluente refluxenteque Euripo se mutuo fluctus s' lent,

Aque diluuij euntes & redeuntes.

Genes. 8.

Multum igitur aspectus paternus Prodigio nostro profuit; ipsum enim

1. *illuminauit, vt perfectius suos agnosceret errores.*
2. *inflammavit amorem, cum tantam Patris clementiam videret.*
3. *Bona in ipso proposita, & desideria generauit:*

Nam non aliter, ac si nouam omnino complexionem induxisset, cor lapideum emolliciens, in cor carneum commutauit.

Quidnam autem possit spiritualis aspectus Dei & Iesu Christi in nostris publicanis, & aliis peccatoribus, nunc videndum est. Primum itaque est, quod illuminentur in cognitione sui ipsius, ita vt videant, quam stultè elegerint pro bonis huius mundi acquirendis in æternam damnationem incidere; quam in epre seruum Domino, creaturas creatori præposuerint; quam amplum in cælo regnum amiserint, vt hic punctum, aut pedem terræ possiderent; quales sibi apud Inferos mansiones præpararint, dum hic de labore, sudore, & sanguine pauperum, superba palatia construerent, ipsos nimium opprimendo, & plus quàm oporteat interdum exigendo. Hic Christi aspectus ante oculos ipsis proposuit, quomodo cupientes placere Cæsari, eiusq; mandata rigidè exequi, toti populo, ipsique Deo sæpè displiceant, cum plus, quam iura dicent, exigunt. Ostendit ipsis, quomodo cum Cæsare Cæsaris fauores pereant; populare autem odium & maledicta in exactores nimium subdolos, importunos, & molestos nunquam intermorianatur; amicitiam vnus amicitia multorum præferendam non esse; amicitiam inconstantem vnus (*cum officia non sint patrimonia*) debere postponi amicitia firmæ, solidæq; totius populi: amicitiam patrum maius faciendam, quam Magnatum & Principum; nam, vt Martialis ait, *Pares amici: & Regius 10. Epigr. Propheeta.*

Mart. l.

Regius 10. Epigr.

Nolite 47.

I 5

Psal. 145. *Nolite confidere in Principibus, &c.*

Quæ cum ita se habere videant, deliberate resoluunt Publicanorum officium deserere. Hic etiam Christi inuitus qua Deum cognoscunt, augmentat.

Secundo Diuinus inuitus in nostris Publicanis, calorem quempiam, & nouum amorē operatur, ita ut ament, quod oderant, verbi causa, restitutionem malè partorum, & distributionem bonorum legitimè ac-

Luc. 19.

quisitorum in pauperes; *Domine, ecce dimidium bonorū meorum de pauperibus.* Et si quem defraudauit, reddo quadruplū: thesaurizare in cælo, quò nec fur appropriat, nec tinea demolitur; non in terra, ubi nihil certum, nihil tutū: Deo non hominibus scenerari. *Patrimonia tua Dio scenera,* dicit Cyrianus: bona sua variis summis per-

Cypr. de Habitu Virg.

manus multorū pauperum in cælum præmittere potius, quam cistæ simul includere; ut sic, & bona nostra in perpetuū conseruemus, & diuinam iram à nobis auertamus, exemplo Iacob Patriarchæ, de quo legimus,

Genes. 32.

Et perterritus diuisit populum, qui secum erat: greges quosque oves, & boues, & camelos in duas turmas, dicens: si uenerit Esau ad unam turmam, & percusserit eam, alia turma, que reliqua est, saluabitur. Sic S. Laurentius per-

Leo in

Natali S.

Laurentij.

manus pauperū, Decij unguis rapacibus, thesauros ecclesiæ subduxit, de quo S. Leo: *Numerosissimos sanctorum pauperum obtulit greges, in quorum uictu atque*

uestitu, inamissibiles considerat facultates; qua tanto integrius erant salua, quanto sanctius probabantur expensa. Facit hic amor, ut hæc bona temporalia tanquam

Iob. 14.

prodromos quosdam, & pignora in cælum præmittant, ubi in æternum uiuitur, cum quantumcunque vita nostra producat, semper tamen *breues dies hominis* sint. Facit, ut nunc promptiores sint ad distribuendum, & quasi dissipandū bona sua in pauperes, quæ fuerint parati expilandum populum & nummos corrogandum, sub fucato subinde prætextu Cæsaris, aut Dominorum: Cumulus illi auri, quem ex agro Reipublicæ collegerant, in pauperes erogatur & denud feminatur, ut post hanc vitam multo meliorem acceruum, pro uno centum, in altero mundo colligere valeant.

leant: Sicut Reges & Principes, cum primū aliquam urbem suæ ditionis egrediuntur, aurum & argentum in populū spargunt; ita etiam illi, in quorumuis occurrentiū pauperū manibus eleemosinas seminant.

Dispersit dedit pauperib. iustitia eius manet in saculū saculū. Psal. 112

Sic, sic diuinus intuitus illos calefacit; ita corda illorū pullulantia & fecunda facit in omni genere bonorum operum; ita priorem complexionem, & nō uum omninō humorem influit,

Quod placuit, spernit; repetit quod nuper omisit.

HORAT.

Adeo, ut quisquis corū dicere posset, se in nouū hominem transformatum, & cum Apostolo, *Viuo ego, iā non ego; uiuit uero in me Christus*; & quod iuuenis poenitens, & bonæ frugis hominē imitatus, percunctati meretrici, cum qua ante consueuerat, *An me nescis?*

Ambr. 1.

respondisse dicit, *Ego iam non sum idem ego*; optimo iu-

2. de poenit. c. 10.

re etiam Publicani ad Christum conuersi dicere poterant; si quis, n. eos rogasset, an essent quales fuerāt, exactores, concussores, raptores, plebis sanguisugæ &c. respondere potuissent, Nō sumus tales, iam tempus illud præterit, noui homines sumus, eadem restant corpora, sed alius animus, mens alia, noua uoluntas; & de ipsis uerum erat: *Fuistis aliquando tenebræ. nūc autem lux in Domino.* Fuimus tales, & natura nostra, ut libero arbitrio; sed noua Christi Philosophia, influxus misericordis ei⁹ intuitus, efficacia gratiæ ipsius nos reformauit, falsa Metempsychosis, seu transfusio animæ de corpore in corpus à Pythagora cōficta, renatos haud adeo alterare poterat, sicut fauorabilis aspectus oculorū Dei misericorditer super quæpiam directus, uoluntates nostras, & desideria alterat, *Dedit potestatiē filios Dei fieri.* Ut hominis intuitus in lucidum speculum delixus facit, ut producta in speculo imago, ipsum uicissim fixis oculis intueatur: Ita etiam aspectus Dei in animas nostras, ueras Dei imagines incidens, facit ut quæ oculum in rebus terrenis figebant, quæ solum Cæsarem, eius iura, & propria lucra consecrabantur, prohdolor! mox felici metamorphosi nihil nisi cælestia contemplerentur,

præter

præter honorem Dei, & suam salutem nihil quærant, *Hac mutatio dextera Excelsi.* O fœlicem & benedictam horam, qua Dominus noster Iesus Christus oculo misericordiæ suæ nos intueri dignabitur. *Vidit eum Pater.* Præterea etiam hic intuitus magnanimitatem, & heroicam fortitudinem excitat, cum ex hoc intuitu cognoscamus quod *spectaculum facti sumus Deo.* Ad præsentiam Imperatoris alacrius concurrunt milites, fidelius laborant serui *ad oculum seruientes;* sic S. Stephano animi vigor duplicatus est, cum *vidit cælos apertos,* & Iesum stantem à dextris virtutis Dei. Aspectus hic oculorum ita attractiuorū plenorum omnimoda gratia nos ad amorem Dei pertrahunt, & vt Sol hortorum decus Heliotropium circumducunt, ita vt semper Deum obuerso vultu sicuti Heliotropium solem, quocumque conuersus fuerit, intueamur. *Oculum ex oculo comparant.* vt solis radii in oculos nostros incidentes, volentibus, nolentibus lachrymas excutunt, ita diuinus intuitus calidas Pœnitentiæ lachrymas, amoris indices, pro eluendis peccatis causat. O vtilem intuitum! Domine Deus cuius providentiæ oculus vniuersam hanc mundi machinam administrat benigno oculo, *Aspice in me & miserere mei!* vt videam peccata mea, miseras meas; paradysum tuum, vt amem; infernū vt timeam; Intueare animam meam vt tuo amore accendatur, vt bonis operibus fecundetur, vt mala eius complexio in meliorem humorem commutetur. Et quia oculi nostri sunt instat speculorum imagines quorumcunq̃ue obiectorum recipientium, oculos tuos mi Deus in meos conice, vt in meis oculis ac intellectu imprimant imaginem viuam tuæ Maiestatis & oculorum tuorum cuncta videntium, omnia manifestantium!

Oculus cœli videt omnia.
Muri tui coram oculis meis semper.
Videt hic Deus omnia primus.
Cæcæ, Deus videt.
Stans in propinquo cominus videt Deus.
Respice in me Domine vt ego respicam in te, sicut
imago

Act. 7.

Isai. 29.

*Vide Plu-
 tar. in
 Tract.
 aduers.
 Colorem.*

*Them
 Et n
 Et
 Dicam
 hodie*

QVOD PATER PRODIGI DIVERSIS
considerationibus huc illucque agitatus, tan-
dem rationibus misericordiae per-
suasus sit.

HÆc formula loquendi, *Pater misericordia motus*
est, suspicari me cogit, quod bonus ille Pater,
cum subito filium suum tam malè vestitum re-
ducem videret, diuersis & sibi contrariantib; ratio-
bus agitatus fuerit, sc. An in domum, pristinaamq; gra-
tia reciperet filiū, an potius obstinata areaq; fronte
probè cōmeritum refelleret? Aduentū ne ipsi gratu-
laretur, aut verbis maledicis, aut fustibus duris, aut
tristiq; Carcerine mācipandus instar teræ siluestris es-
set, an vt prius libertati solita permittendus? Exiit
millenæ & millenæ cogitationes diuersæ & contra-
riæ, vt colluctantes inter se ventorum turbines, aut in
summis Alpibus annosam quercum, aut in medio oc-
ceano periclitantem nauem, nunc huc, nunc illuc,
donec in alteram partem inclinetur, agitare solent,
animum senis nostri conturbant.

Virg. l. 1.
Æneid.

Vna Eurusque, Notusque ruunt, creberq; procellis
Africus, & vastos voluunt ad littora fluctus.

Hinc enim zelus vindictæ Iustitiæ pallio contexta
 verisimilibus & appatentibus rationibus miserum
 lum senem imperebat, dicens:

* 1. Meruisse à domo paterna excludi, & dignū qui
 cum pauperibus fores paternas obseruet, & nō inero-
 mittatur, qui sua sponte, reclamante parente, calidis
 lachrymis, interruptis singultibus & suspitiis abitam
 deprecante, nec horam moratus paterna domo se e-
 iecerat: Neque enim melioris iuris sunt filij familias
 in ædibus paternis, quam vxores in domibus marito-
 rum. Et tamen si eorum aliqua dixerit:

Osee 2.

Vadam post amatores meos, qui dant panes mihi &
quas meas, lanam meam & limum meum, oleum meum
& m.

imago in speculo in illum quem repræsentat, cum & ego sim imago tui, conuerte me, & conuertar ego: nequeo enim me ad te conuertere, nisi tu me prior conuerteris ad te; nec te prius intueri valeo quam tu me intuitus fueris. O me miseram imaginem specularem quæ omnimodo à Proto typo meo & spectatore dependeo. O me miserum florem, qui occidente mihi sole iustitiæ claudor, & eo exorto demum aperior! Aspice, aspice in me Domine & miserere mei. Aspice in me & omnia opera mea, vt videns oculos tuos super me meaque apertos, cogat quasi ad oculos meos volubiles bene gubernandam.

Quos si Argus seruet, qui totus oculus fuit, quem quondam Ioui Iuno tustodem addit, is nunquam seruet. Plaut. in Aulularia

Fertilissimus in agro oculus Domini est. Plin. l. 18. c. 6.

CONCIO QVINTA.

Thema, καὶ ἐπιλαχὺν ἰσθῆ.

Græc.

Et misericordia motus est.

Vulgata.

Et misertus est eius.

Syriacæ.

Facta repetitione præcedentium,

I. Quod Pater Prodigii diuersis considerationibus huc illucq; agitatus, rationibus Misericordie persuasus sit.

Dicam hodie II. Quid hunc motum in corde Patris excitauit: & quomodo deceat nos erga pauperes potius opere facundos esse ad benefaciendum, quam lingua facundos ad benedicendum.

Aue.

QVOD